

Dersin Adı : SİSTEMATİK KELAM I

Dersin Amacı : Bu dersin amacı; kelam ilminin sistematik yapısı içinde epistemoloji, ontoloji ve ilâhiyyât bölümlerinin temel kavramlarını, problemlerini ve çözüm yöntemlerini öğrencilere kazandırmaktır. Bilginin mahiyeti ve kaynakları, istidlal yöntemleri, varlık-mahîyet ilişkisi, cevher-araz teorisi, Allah’ın varlığı ve birliği, zat-sıfat ilişkisi, rüyetullah, insan fiilleri, kaza-kader ve hüsûn-kubuh gibi konular klasik kelam geleneğinin kaynaklarına ve yöntemlerine dayanarak felsefî ve teolojik boyutlarıyla ele alınmaktadır. Öğrencilerin kelam ilminin analitik ve sistematik düşünme metodunu öğrenmeleri ve inanç meselelerini tutarlı bir çerçevede değerlendirme yetkinliği kazanmaları hedeflenmektedir.

Dersin İçeriği : Bilginin tanımı, kaynağı ve olasılığı (epistemoloji); delil ve istidlal yöntemleri; ontolojinin temel kavramları (âlem, sonradanlık, varlık-mahîyet, cevher, araz, câiz-vâcib-mümkün); ilâhiyyât (Allah’ın varlığı ve birliği, zat-sıfat ilişkisi, sıfatların taksimi, rüyetullah); insan fiilleri (irade-kudret ilişkisi, tevlîd); kaza ve kader; hidayet-dalalet; hikmet-hüsûn-kubûh; teklif-i mâ lâ yûtâk ve salah-aslah.

Haftalık Ders İçeriği :

- 1.Hafta: Epistemoloji: Bilginin Tanımı, Bilginin İmkânı, Bilginin Kaynakları
- 2.Hafta: Epistemoloji: Delil, İstidlal, Mütেকaddimûn ve Mütעהhırûn Dönemde Kullanılan İstidlal Yöntemleri
- 3.Hafta: Ontoloji: Dakîku’l-Kelâm Kavramı, Âlem ve Âlemin Sonradanlığı, Malum ve Varlık Kavramı, Varlık-Mahîyet İlişkisi
- 4.Hafta: Ontoloji: Madum Kavramı, Varlığa İlişkin Ayırımlar (Zihnî, Haricî, Kadîm, Hâdis, Vâcib, Mümkün, Cevher, Araz, Cisim, İllet, Malûl)
- 5.Hafta: İlâhiyyât: Allah’ın Varlığı ve İspat Delilleri
- 6.Hafta: İlâhiyyât: Allah’ın Birliği (Vahdaniyet)
- 7.Hafta: İlâhiyyât: Zat-Sıfat İlişkisi, Allah’ın Sıfatları
- 8.Hafta: İlâhiyyât: Sıfatların Taksimi
- 9.Hafta: Rüyetullah
- 10.Hafta: İnsan Fiilleri: İrade-Fiil İlişkisi, Kudret-Fiil İlişkisi, Tevlîd-Mütевvelidat
- 11.Hafta: Kaza-Kader: Kaza-Kader’in Kelamda Bir Problem Olarak Ele Alınması, Kavramların Anlam Alanı, İnsan Fiilleri Bağlamında Kaza-Kader
- 12.Hafta: Hidayet, Dalalet, Ecel, Rızık Kavramları
- 13.Hafta: Hikmet-İllet ve Hüsûn-Kubûh
- 14.Hafta: Teklif-i Mâ Lâ Yûtâk ve Salah-Aslah

SİSTEMATİK KELAM I DERS KAZANIMLARI

Kazanım No	Ders Kazanımı	Yeterlilik			Kazanım Yeri (Sınıf içi / sınıf dışı şeklinde yüzde oranı burada belirtilecek)	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Açıklama Yapılacak (Öğrencinin bu kazanımı hangi araç ve yöntemlerle elde edeceğine dair açıklamalar. Sözelimi kitap, ödev, sunum, proje, youtube linki, müze ziyareti, sivil toplum kuruluşu etkinlikleri, informal eğitim etkinlikleri, sempozyum, konferans, panel, kongre, TV programı izleme ve konuk olma, Radyo programı dinleme ve konuk olma vb.)	Ölçme ve Değerlendirme Aracı (Soru, ödev, proje, sunum vb.)	Ölçme ve Değerlendirmenin Öğrenci Merkezli Olup Olmaması	Sınıf Dışı Kazanımlar İçin Öğrenci İş Yüğü
		Bilgi	Beceri	Yetkinlik					
K1	Kelam epistemolojisinin temel kavramlarını (bilgi, delil, istidlal) açıkla ve mütekaddimûn-müteahhırûn dönemlerindeki metodolojik farklılıkları karşılaştır.	✓	✓		Sınıf içi		Sınav Sorusu	Değil	14 Saat
K2	Kelam ontolojisinin temel kavramlarını (âlem, sonradanlık, varlık-mahîyet, cevher-araz, vâcib-mümkün) sistematik biçimde tanımlar ve aralarındaki ilişkileri açıklar.	✓	✓		Sınıf içi		Sınav Sorusu	Değil	15 Saat
K3	İlâhiyyât kapsamında Allah'ın varlığı ve birliği delillerini, zat-sıfat ilişkisini, sıfatların taksimini ve rüyetullah meselesini analiz eder.	✓	✓	✓	Sınıf içi: %65 Sınıf dışı: %35	Eş'arî ve Mâtürîdî klasiklerinden sıfat bölümleri; ekol farklılıklarını gösteren karşılaştırmalı ödev; sınıf tartışması.	Karşılaştırmalı ödev; final sınavı	Evet (ödev)	15 Saat
K4	İnsan fiilleri (irade, kudret, tevîd) ve kaza-kader meselesini kelam geleneğindeki temel görüşlere ve klasik kaynaklara dayanarak yorumlar.	✓	✓	✓	Sınıf içi		Sınav Sorusu	Değil	13 Saat
K5	Hidayet-dalalet, hikmet-hüsûn-kubûh ve teklif-i mâ lâ yûtâk gibi kelam problemlerini felsefi ve teolojik boyutlarıyla değerlendirir.	✓	✓	✓	Sınıf içi		Sınav Sorusu	Değil	17 Saat
K6	Sistematik kelam alanında bir konuyu birincil (Arapça klasik metinler dâhil) ve ikincil kaynaklara dayanarak araştırır ve bulgularını akademik üslupta yazılı veya sözlü biçimde sunar.		✓	✓	Sınıf içi: %35 Sınıf dışı: %65		Ödev / Sunum	Evet	20 Saat

SİSTEMATİK KELAM I DERS KAZANIMLARI İLE PROGRAM ÇIKTILARININ EŞLEŞTİRMELERİ

İlahiyat Fakültesi Program Çıktıları (Güncel)

- PÇ1.** İlahiyat alanında tanımlanmış bir hedef doğrultusunda bir süreci çözümler ve tasarlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)
- PÇ2.** İlahiyat alanında verileri çözümler, özel öğretim yöntemlerini uygular, sosyolojik ve psikolojik perspektif kazanır ve toplumsal olayları yorumlar. (Beceri: Bilişsel-Uygulamalı)
- PÇ3.** Eğitim uygulamaları için gerekli çağdaş teknikleri ve hesaplama araçlarını kullanır. (Beceri: Uygulamalı)
- PÇ4.** Eğitim uygulamalarında disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
- PÇ5.** Eğitim uygulamalarında bağımsız davranır, inisiyatif kullanır ve yaratıcı davranış sergiler. (Yetkinlik: Bağımsız Çalışabilme ve Sorumluluk Alabilme)
- PÇ6.** Yaşam boyu öğrenme davranışı kazanır. (Yetkinlik: Öğrenme)
- PÇ7.** Sözlü ve yazılı iletişim becerileri kazanır. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)
- PÇ8.** Mesleki ve etik sorumluluk anlayışı kazanır. (Yetkinlik: Alana Özgü)
- PÇ9.** Din ve değerlerle ilgili temel kavramları tanır. (Bilgi: Kuramsal-Olgusal)
- PÇ10.** Topluma hizmet bilinci oluşur. (Yetkinlik: İletişim ve Sosyal)

Dersin Adı: Sistematik Kelam I (Zorunlu)						Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
						ILF-305	5	4+0	4	5
Ders Kazanımları/Program Çıktıları	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10
DK1. Kelam epistemolojisinin temel kavramlarını (bilgi, delil, istidlal) açıkla ve mütekaddimûn-müteahhırûn dönemlerindeki metodolojik farklılıkları karşılaştırır.	3	4	1	2	2	3	3	3	5	2
DK2. Kelam ontolojisinin temel kavramlarını (âlem, sonradanlık, varlık-mahîyet, cevher-araz, vâcib-mümkün) sistematik biçimde tanımlar ve aralarındaki ilişkileri açıklar.	3	4	1	2	2	3	2	3	5	2
DK3. İlâhiyyât kapsamında Allah'ın varlığı ve birliği delillerini, zat-sıfat ilişkisini, sıfatların taksimini ve rüyetullah meselesini analiz eder.	3	4	1	2	3	3	3	4	5	3
DK4. İnsan fiilleri (irade, kudret, tevîd) ve kaza-kader meselesini kelam geleneğindeki temel görüşlere ve klasik kaynaklara dayanarak yorumlar.	3	4	1	2	3	3	3	4	5	3
DK5. Hidayet-dalalet, hikmet-hüsûn-kubûh ve teklif-i mâ lâ yûtâk gibi kelam problemlerini felsefi ve teolojik boyutlarıyla değerlendirir.	3	4	2	2	4	4	4	4	4	3
DK6. Sistematik kelam alanında bir konuyu birincil (Arapça klasik metinler dâhil) ve ikincil kaynaklara dayanarak araştırır ve bulgularını akademik üslupta yazılı veya sözlü biçimde sunar.	4	3	2	4	5	4	5	3	3	3

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek

İlahiyat Fakültesi Disipline Özgü Çıktılar (Güncel)

DÖÇ1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma.

DÖÇ2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme.

DÖÇ4. Kur'an ve sünneti birlikte ve bütünlüklü bir yaklaşımla ele alma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ5. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ6. Din istismarı, şiddet, İslamofobi gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ7. Felsefi ve entelektüel bir tutumla farklı düşünce ve yorumları objektif olarak değerlendirme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ8. Din ve düşüncede aslolanın ilke ve değerler olduğunu bilip kişi ve kurumları eleştirebilme becerisine sahip olma.

DÖÇ9. İlahiyat eğitiminin temelini oluşturduğu ilmi bir yaklaşım çerçevesinde din eğitimi ve din hizmetleri (dini danışmanlık ve rehberlik) verme yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ10. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ11. Din hizmeti gerçekleştirirken bireyin psikolojik durumunu ve toplumun yapısını analiz etme becerisine ve buna uygun çözümler sunma yetkinliğine sahip olma.

DÖÇ12. İslam tarihi, kültürü ve sanatı hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma.

DÖÇ13. Sosyal bilimler kavram, konu, metot ve yöntem bilgisine sahip olma, ayrıca BAP TÜBİTAK vb. kapsamda hazırlanan proje çalışmalarını planlayacak ve yürütecek yetkinliğe sahip olma.

Dersin Adı: Sistematik Kalam I (Zorunlu)									Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
									ILF-305	5	4+0	4	5
Ders Kazanımları/Disipline Özgü Çıktılar	DO Ç 1	DO Ç 2	DO Ç 3	DO Ç 4	DO Ç 5	DO Ç 6	DO Ç 7	DO Ç 8	DO Ç 9	DO Ç 10	DO Ç 11	DO Ç 12	DO Ç 13
DK1. Kalam epistemolojisinin temel kavramlarını (bilgi, delil, istidlal) açıkla ve mütekaddimûn-müteahhırûn dönemlerindeki metodolojik farklılıkları karşılaştır.	1	3	4	2	3	2	4	4	2	3	1	3	3
DK2. Kalam ontolojisinin temel kavramlarını (âlem, sonradanlık, varlık-mahîyet, cevher-araz, vâcib-mümkün) sistematik biçimde tanımlar ve aralarındaki ilişkileri açıkla.	1	3	4	2	3	2	5	4	2	3	1	3	3
DK3. İlâhiyyât kapsamında Allah'ın varlığı ve birliği delillerini, zat-sıfat ilişkisini, sıfatların taksimini ve rüyetullah meselesini analiz eder.	1	3	5	3	4	3	5	4	3	4	1	3	2
DK4. İnsan fiilleri (irade, kudret, tevîd) ve kaza-kader meselesini kalam geleneğindeki temel görüşlere ve klasik kaynaklara dayanarak yorumlar.	1	3	5	3	4	3	4	5	3	4	2	3	2
DK5. Hidayet-dalalet, hikmet-hüsûn-kubûh ve teklif-i mâ lâ yûtâk gibi kalam problemlerini felsefi ve teolojik boyutlarıyla değerlendirir.	1	3	4	2	4	4	5	5	3	4	2	2	3
DK6. Sistematik kalam alanında bir konuyu birincil (Arapça klasik metinler dâhil) ve ikincil kaynaklara dayanarak araştırır ve bulgularını akademik üslupta yazılı veya sözlü biçimde sunar.	1	4	3	2	4	3	4	3	3	3	2	3	4

KATKI DÜZEYİ				
1	2	3	4	5
Çok Düşük	Düşük	Orta	Yüksek	Çok Yüksek